

Ettepanekud Tartu linna õhukvaliteedi parandamise kava täiendamiseks ja muutmiseks

2.-31. jaanuarini 2019. avalikule väljapanekule suunatud Tartu Linnavolikogu heaks kiidetud Tartu linna õhukvaliteedi parandamise kava ei sisalda meie hinnangul mitmeid kulutõhusaid ja mõistlikke meetmeid ning sisaldab ka tõendamata väiteid.

Esimese kulutõhusa meetmena tuleks kaaluda Tartu linnas laialdaselt tõmbemoderaatorite kasutusele võtmist. Kulu on ühe kütteseadme kohta väike, vaid vahemikus 60-70 eurot, mis suuresti ei erine näiteks vingugaasi- ja suitsuandurile tehtavast kulutusest. (tõmbemoderaatorust lk. 10 https://dspace.emu.ee/xmlui/bitstream/handle/10492/4347/Aleksei_Heinsaar_2018BA_EK_t%C3%A4istekst.pdf?sequence=1&isAllowed=n). Viis aastat tehtud mõõtmised viitavad selgelt asjaolule, et külma saabudes tekib korstnates liiga tugev tõmme ja kütus ei jõua seetõttu kolletes lõplikult ära põleda. Paigaldatud tõmbemoderaator võimaldab puugaasidel iga ilmaga koldes piisavalt kaua ringelda, et lõpuni ära põleda ja vähendab ka tuntavalt korstnate tahmumise ning tahmapõlengute ohtu! Tihti on majade süttimise põhjuseks just puugaaside põlemine korstnas mida tekitab just liiga tugev tõmme ja kollete liigne halupuudega täitmine (1/3 kolderuumist peab minimaalselt jääma vabaks võimaldamaks puugaasidel koldes ära põlemist).

Teiseks kulutõhusaks meetmeks oleks spetsiaalsete katalüsaatorite kasutamine kolde ja lõõristiku vahel. Katalüsaatorite kasutus oleks võrreldes filtrite kasutusega kindlasti odavam, sest neid saavad korstnapühkijad korstnapühkimistööde käigus lihtsasti puhastada. Filtrite puhul reeglina eeldame teatud aja või kasutamise sageduse järgset uutega asendamist.

Kolmandaks tõhusaks meetmeks oleks halva tõmbega korstnatel spetsiaalsete tõmbegeneraatorite kasutamine (<https://www.metaloterm.com/en/products/metaloterm-ecostream/>) Liiga nõrk tõmme on üks põhjus, miks kütus koldes täielikult ära ei põle! Nagu me teame, siis lisaks suitsugaaside ära juhtimisele on ka korstna ülesanne tagada kolde piisav põlemisõhuga varustus. Tänu tõmbegeneraatorile tõmmatakse ka halva tõmbega korstna puhul koldesse piisavalt põlemisõhku ja kütus põleb efektiivselt. Kaasaegne tõmbegeneraator töötab ka filtrina!

Neljandaks tuleks korstnapühkijaid koolitada avastama küttesüsteemide puuduseid juba eos. Korstnapühkijad peavad suutma tuvastada kas kogu süsteem on 99,9% hermeetiline ja kas köetavasse ruumi on tagatud piisav värske põlemisõhu pealevool? Seoses elamute soojustamise meetmega unustatakse tihti ära, et piisava põlemisõhu osalemine põlemisprotsessis on sama oluline kui kuivade alla 20% niiskusega lõhutud halupuude ja leegi osalemine! Vajadusel tuleb inimestel paigaldada ahjuga ruumidesse põlemisõhu varustust tagavaid nn fresh-klappe ehk värskeõhuklappe. <https://www.youtube.com/watch?v=JOrZ8VnReL8>

Tuleks soodustada juba täna 2022 ECO DESIGN nõuetele vastavate tootjavastutusega ahjude, kaminahjude, kaminade ja kaminasüdämike paigaldust vananenud probleemsete küttekollete asemele. Samuti tuleks toetada ja soodustada Eestis kehtiva ahjustandardi EVS EN 15544 arvutustele vastavate ahjude pottseppade poolset ehitamist.

Kindlasti on ka teavitustegevuse tõhustamine väga oluline meede, mis tuleks siduda naabrivalvega. Kui ikka naabrid näevad naabri korstnast tumedat suitsupilve väljumas ja kaasneb ka lõhnahäiring, siis peaks olema võimalus selle probleemiga tegeleda.

Kui tõhusatud teavitustegevusest, küttekollete uuendamisest, kvaliteetse ja kuiva küttematerjali kasutamisest, tõmbemoderaatorite laialdasest kasutusele võtmisest ning katalüsaatoritest ei piisa siis tuleks veel kaaluda paaris ja paaritutel päevadel küttekollete kasutamise lubamist vastavalt siis maja numbritele või kuidagi teisiti. Nii juhitaks siis juba vägagi konkreetselt linnarahva tähelepanu 2020-2030 aastatel lahendamist vajavale probleemile.

Kindlasti ei pea paika väide, et õhusaaste peamiseks põhjustajaks ja bensopüreeni allikaks on vaid ahiküte! Nagu me teame, siis kahjulike ainete päritolu määratakse tahma analüüsimisel. Ahjudes on aga parema soojasalvestuse saamiseks alati sisse ehitatud lõõrid. Neid lõõre on Eestis alati käsitletudki ainult täiendavate soojasalvestite võtmes kuigi ka lõõrisüsteem kui selline töötab filtrina. Mida muud siis korstnapühkijad teevad kui nad puhastavad kord aastas ahjusid võttes lõõridest välja sinna kogunenud tahma? Nad ju puhastavadki ahju kolde ja korstna vahelist filtrisüsteemi! Seega pärineb kindlasti osa puiduga põletamise saastest hoopis saunaahjudest. Paraku antud Tartu linna õhukvaliteedi parandamise kava saunaahjude poolt tekitatud saastet üldse ei maini? Kindlasti tuleks siis antud probleemi lahendusena lauale linnasaunade ehitamine ja inimeste sinna suunamine sarnaselt peamiseks meetmeks pakutud kaugküttele üleminekuga. Kindlasti tuleks siis samuti soodustada saastavate saunakeriste asendamist uute standartitele vastavate saunaahjudega.

Oleme väga huvitatud, et tehtavatest otsustest ja kasutusele võetavatest meetmetest siis ka meid kindlasti teavitatakse. Loomulikult oleme igati avatud ka konstruktiivseks koostööks.

Lugupidamisega

Raidkivi OÜ

Tähe 127E TARTU 50113